

SPIS TREŚCI

Podziękowania	9
Wstęp	11
Stan badań	17
Źródła	26
Problemy badawcze i struktura pracy	30
Modernizacja i nowoczesność – możliwości interpretacyjne	36
Uwagi dotyczące zapisu cytowanych źródeł	41
ROZDZIAŁ 1. Państwo, jego władze i mechanizmy działania	42
1.1. Zarys historii Księstwa Warszawskiego	42
1.2. Władze Księstwa Warszawskiego – czyli kto?	46
1.2.1. Władze centralne	48
1.2.1.1. Komisja Rządząca i dyrektoriat	48
1.2.1.2. Monarcha	48
1.2.1.3. Rada Ministrów, Rada Stanu i rezydenci	49
1.2.1.4. Władze centralne w okresie przejściowym (1813–1815)	52
1.2.2. Władze departamentowe, powiatowe i miejskie	53
1.2.3. Krytyka administracji	55
1.2.4. Środowisko władzy	57
1.3. Procedury administracyjne	65
1.3.1. Sposób rozstrzygnięcia spraw żydowskich interesantów – procedury uniwersalne czy szczególne?	72
1.3.1.1. Dbłość o legalność działań	72
1.3.1.2. Przypadki pozytywnego rozstrzygnięcia spraw żydowskich	85
1.4. Kahał jako quasi-państwowy organ administracyjny	87

ROZDZIAŁ 2. Prawa obywatelskie i polityczne oraz program „cywilizowania”	106
2.1. Uwagi wstępne	106
2.2. Wzory polityki żydowskiej z innych porządków prawnych	107
2.3. Polityka wobec ogółu mieszkańców w Księstwie Warszawskim	125
2.4. Polityka wobec Żydów w Księstwie Warszawskim	127
2.5. Koncepcja „cywilizowania” Żydów – diagnoza sytuacji, zakładany rezultat, proponowane środki	134
2.5.1. Plan całościowego uregulowania sytuacji prawnej Żydów	143
2.5.2. „Cywilizowanie” przez edukację	151
2.5.3. „Cywilizowanie” przez „urządzenia policyjne”	162
2.5.4. „Cywilizowanie” przez służbę w oddziałach zbrojnych	167
2.6. Reakcje Żydów na zawieszenie praw obywatelskich i politycznych	178
2.7. Podsumowanie. Kwestia intencji członków najwyższych władz	187
ROZDZIAŁ 3. Podatki i inne daniny	192
3.1. Uwagi wstępne	192
3.2. Wzory polityki żydowskiej z innych porządków prawnych	194
3.3. Podatki i inne daniny o charakterze powszechnym w Księstwie Warszawskim	203
3.4. Podatki i inne daniny pobierane w Księstwie Warszawskim tylko od Żydów	214
3.4.1. Stan prawny i faktyczny do 1809 r.	216
3.4.2. Zmiany od 1809 r.	217
3.5. Procedura opłacania danin publicznych	226
3.6. Egzekucja danin publicznych	234
3.7. Podsumowanie	239
ROZDZIAŁ 4. Miejsce zamieszkania i nabywanie nieruchomości	250
4.1. Uwagi wstępne	250
4.2. Wzory polityki żydowskiej z innych porządków prawnych	251
4.3. Polityka wobec ogółu mieszkańców w Księstwie Warszawskim	263
4.4. Polityka wobec Żydów w Księstwie Warszawskim	264
4.4.1. Podział Warszawy na dwie strefy	265
4.4.1.1. Sprawdzan istniejących przepisów: indywidualne prośby Żydów	276
4.4.1.2. Projekt utworzenia dzielnicy żydowskiej w Warszawie	280
4.4.2. Podziały przestrzeni miejskiej poza Warszawą	283
4.4.2.1. Lublin: sprawa Wolfa Dresdnera jako sprawdzian przepisów	284
4.4.2.2. Wschowa	288
4.4.2.3. Kraków i Kazimierz	290

4.4.2.4. Płock	293
4.4.2.5. Inne miasta	296
4.4.3. Nabywanie nieruchomości.	304
4.5. Czy dawne przywileje <i>de non tolerandis Judaeis</i> obowiązywały w Księstwie?	317
4.6. Podsumowanie. Jaki był cel ograniczeń?	328
ROZDZIAŁ 5. Sfera zawodowa	339
5.1. Wzory polityki żydowskiej z innych porządków prawnych	339
5.2. Polityka wobec ogółu mieszkańców w Księstwie Warszawskim	351
5.3. Polityka wobec Żydów w Księstwie Warszawskim	357
5.3.1. Żydzi wykonujący profesje „użyteczne” z punktu widzenia państwa	362
5.3.2. Żydzi wykonujący profesje zwalczane przez państwo	379
5.4. Osiedlanie się cudzoziemców wyznania mojżeszowego	385
5.5. Podsumowanie. Pytanie o rolę Żydów w gospodarce Księstwa	387
Zakończenie	396
Wykaz skrótów	412
Bibliografia	414
Aneks	436
Summary	446
Indeks osobowy	450
Spis wykresów, tabel i ilustracji	460